ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (tretia komora)

z 13. októbra 2011 *

V spojených veciach C-463/10 P a C-475/10 P,

ktorých predmetom sú dve odvolania podľa článku 56 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie, podané 24. a 27. septembra 2010,

Deutsche Post AG, so sídlom v Bonne (Nemecko), v zastúpení: J. Sedemund a T. Lübbig, Rechtsanwälte,

Spolková republika Nemecko, v zastúpení: T. Henze, J. Möller a N. Graf Vitzthum, splnomocnení zástupcovia,

odvolateľky,

ďalší účastník konania:

Európska komisia, v zastúpení: B. Martenczuk a T. Maxian Rusche, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalovaná v prvostupňovom konaní,

* Jazyk konania: nemčina.

SÚDNY DVOR (tretia komora),

v zložení: predseda tretej komory K. Lenaerts (spravodajca), sudcovia J. Malenovský, R. Silva de Lapuerta, E. Juhász a D. Šváby,

generálny advokát: Y. Bot,
tajomník: B. Fülöp, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 26. mája 2011,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 30. júna 2011,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Spoločnosť Deutsche Post AG (ďalej len „Deutsche Post“) a Spolková republika Nemecko svojimi odvolaniami navrhujú zrušenie uznesení Všeobecného súdu Európskej únie zo 14. júla 2010, Deutsche Post/Komisia (T-570/08) a Nemecko/Komisia (T-571/08, ďalej spoločne len „napadnuté uznesenia“), ktorými Všeobecný súd

vyhlásil za neprípustné ich žaloby, ktorými sa domáhali zrušenia rozhodnutia Komisie z 30. októbra 2008 o uložení povinnosti Spolkovej republike Nemecko poskytnúť informácie v konaní o štátnej pomoci v prospech spoločnosti Deutsche Post (ďalej len „sporný akt“).

Právny rámec

2 Článok 2 ods. 2 nariadenia Rady (ES) č. 659/1999 z 22. marca 1999 ustanovujúceho podrobné pravidlá na uplatňovanie článku [108 ZFEÚ] (Ú. v. ES L 83, p. 1; Mim. vyd. 08/001, s. 339) zaväzuje členský štát, ktorý oznamuje Európskej komisii zámer poskytnúť novú pomoc, uviesť vo svojom oznámení „všetky potrebné informácie s cieľom umožniť Komisii prijať rozhodnutie podľa článku 4 a 7“.

3 Článok 5 nariadenia č. 659/1999 stanovuje:

„1. Ak Komisia považuje informácie poskytnuté daným členským štátom v súvislosti s opatrením oznamovaným podľa článku 2 za neúplné, požiada o všetky potrebné dodatočné informácie. …

2. Ak daný členský štát neposkytne požadované informácie v období predpísanom Komisiou, alebo poskytne neúplné informácie, Komisia zašle upomienku, ktorá poskytuje príslušné ďalšie obdobie, v ktorom sa majú informácie poskytnúť.

3. Oznámenie sa bude považovať za stiahnuté [vzaté späť – *neoficiálny preklad*], ak sa požadované informácie neposkytnú v rámci predpísaného obdobia…“

4 Článok 10 nariadenia č. 659/1999 stanovuje:

„1. Ak Komisia vlastní informácie z akéhokoľvek zdroja týkajúce sa údajnej protiprávnej pomoci, preskúma tieto informácie bez meškania.

2. Podľa potreby požiada o informácie od daného členského štátu. [Č]lánok 2 (2) a článok 5 (1) a (2) sa primerane uplatnia s nevyhnutnými zmenami v podrobnostiach.

3. Ak napriek upomienke, podľa článku 5 (2), daný členský štát neposkytne požadované informácie v období predpísanom Komisiou, alebo ak poskytne neúplné informácie, Komisia rozhodnutím bude požadovať poskytnutie informácií (ďalej sa označuje len ako ‚príkaz na poskytnutie informácie‘). Rozhodnutie bude špecifikovať, aké informácie sa požadujú a predpíše príslušné obdobie, v ktorom sa tieto poskytnú.“

5 Podľa článku 13 ods. 1 nariadenia č. 659/1999:

„Výsledkom preskúmania možnej protiprávnej pomoci bude rozhodnutie podľa článku 4 (2), (3) alebo (4). V prípade rozhodnutí na začatie konania vo veci formálneho zisťovania, konanie bude ukončené prostredníctvom rozhodnutia podľa článku 7. Ak členský štát nepostupuje v súlade s príkazom na poskytnutie informácie, toto rozhodnutie sa vykoná [toto rozhodnutie sa prijme – *neoficiálny preklad*] na základe dostupných informácií.“

6 Článok 18 ods. 3 nariadenia Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch 81 a 82 Zmluvy (Ú. v. ES L 1, 2003, s. 1; Mim. vyd. 08/002, s. 205) stanovuje, že „keď Komisia žiada podnik alebo združenie podnikov o poskytnutie informácií formou rozhodnutia, stanoví… právo vzniesť námietky proti rozhodnutiu pred Súdnym dvorom [… právo na preskúmanie rozhodnutia Súdnym dvorom – *neoficiálny preklad*]“.

Okolnosti predchádzajúce sporu

7 Komisia 12. septembra 2007 začala konanie vo veci formálneho zisťovania v zmysle článku 88 ods. 2 ES v súvislosti so štátnou pomocou v prospech Deutsche Post AG [C 36/2007 (ex NN 25/2007)]. Zhrnutie tohto rozhodnutia bolo uverejnené v *Úradnom vestníku Európskej únie* (C 245, s. 21).

8 Komisia zaslala 17. júla 2008 Spolkovej republike Nemecko žiadosť o informácie obsahujúcu dotazník o príjmoch a nákladoch spoločnosti Deutsche Post za obdobie od roku 1989 do roku 2007. Dňa 12. a 21. augusta 2008 Komisia zaslala Spolkovej republike Nemecko upomienku, v ktorej ju opätovne požiadala o poskytnutie požadovaných informácií.

9 Vo svojich odpovediach z 5. augusta, 14. augusta a 29. septembra 2008 Spolková republika Nemecko potvrdila, že odmieta poskytnúť údaje týkajúce sa výnosov a nákladov spoločnosti Deutsche Post po roku 1995. Uviedla najmä, že zisťovanie zo strany Komisie by malo byť obmedzené na obdobie od roku 1989 do roku 1994 a že na zodpovedanie tohto dotazníka by bolo potrebné vynaložiť neprimeraný čas a námahu.

10 Komisia sporným aktom uložila Spolkovej republike Nemecko na základe článku 10 ods. 3 nariadenia č. 659/1999 povinnosť poskytnúť do dvadsiatich dní všetky informácie potrebné na zodpovedanie predmetného dotazníka. Komisia dodala, že ak nemecké orgány napriek tomuto príkazu v uvedenej lehote neposkytnú požadované informácie, podľa článku 13 ods. 1 nariadenia č. 659/1999 prijme svoje rozhodnutie na základe dostupných informácií.

Konanie pred Všeobecným súdom a napadnuté uznesenia

11 Návrhmi podanými do kancelárie Súdu prvého stupňa 22. decembra 2008 Deutsche Post (vec T-570/08) a Spolková republika Nemecko (vec T-571/08) podali žaloby o neplatnosť sporného aktu.

12 Samostatnými podaniami doručenými do kancelárie Súdu prvého stupňa 19. marca 2009 Komisia v každej z týchto vecí vzniesla námietku neprípustnosti na základe článku 114 ods. 1 Rokovacieho poriadku Súdu prvého stupňa. Všeobecný súd vyhovel tejto námietke, pričom rozhodol, že sporný akt nepredstavuje napadnuteľný akt v zmysle článku 263 ZFEÚ.

13 V bodoch 24 až 26 už citovaného uznesenia Deutsche Post/Komisia a v bodoch 22 až 25 už citovaného uznesenia Nemecko/Komisia tak Všeobecný súd uvádza, že na účely určenia, či určitý akt je napadnuteľným aktom v zmysle článku 263 ZFEÚ treba vychádzať z jeho obsahu a nie z jeho formy a ďalej, že dočasné opatrenie, ktoré slúži na prípravu konečného rozhodnutia a nespôsobuje právne účinky, nemôže byť predmetom žaloby o neplatnosť. Všeobecný súd sa v tejto súvislosti odvoláva najmä na rozsudky Súdneho dvora z 11. novembra 1981, IBM/Komisia (60/81, Zb. s. 2639,

body 9 a 10), ako aj zo 17. júla 2008, Athinaïki Techniki/Komisia (C-521/06 P, Zb. s. I-5829, bod 46).

14 Pokiaľ ide o účinky sporného aktu, Všeobecný súd v bodoch 29 a 30 už citovaného uznesenia Deutsche Post/Komisia, ako aj v bodoch 28 a 29 už citovaného uznesenia Nemecko/Komisia, zdôrazňuje, že v prípade, že členský štát nevyhovie príkazu na poskytnutie informácií, nie je stanovená žiadna sankcia. Podľa Všeobecného súdu je cieľom takého príkazu dodržanie zásady kontradiktórnosti.

15 Všeobecný súd v bodoch 31 a 32 už citovaného uznesenia Deutsche Post/Komisia, ako aj v bodoch 30 a 31 už citovaného uznesenia Nemecko/Komisia, uvádza, že v rámci správneho konania o preskúmaní predmetného opatrenia pomoci stojí sporný akt medzi rozhodnutím o začatí konania vo veci formálneho zisťovania a konečným rozhodnutím. Sporný akt podľa Všeobecného súdu nepredurčuje konečné rozhodnutie, keďže Komisia môže v tejto fáze stále dospieť k záveru o neexistencii štátnej pomoci alebo o zlučiteľnosti či nezlučiteľnosti predmetnej pomoci s vnútorným trhom. Z toho podľa Všeobecného súdu vyplýva, že sporný akt predstavuje dočasné opatrenie, ktoré slúži k príprave konečného rozhodnutia Komisie.

16 Všeobecný súd v rámci odpovede na argument Deutsche Post a Spolkovej republiky Nemecko, ktoré s odkazom na judikatúru týkajúcu sa prípustnosti žaloby podanej proti rozhodnutiu o začatí konania vo veci formálneho zisťovania podľa článku 88 ods. 2 ES (pozri rozsudok z 9. októbra 2001, Taliansko/Komisia, C-400/99, Zb. s. I-7303) tvrdili, že dočasná povaha aktu nevyhnutne neznamená, že ho nemožno napadnúť, dospel v bode 36 už citovaného uznesenia Deutsche Post/Komisia a v bode 35 už citovaného uznesenia Nemecko/Komisia k záveru, že účinky takého rozhodnutia o začatí konania a účinky sporného aktu nemožno porovnávať.

17 Pokiaľ ide o údajné zhoršenie procesného postavenia spoločnosti Deutsche Post a Spolkovej republiky Nemecko v prípade nerešpektovania sporného aktu, Všeobecný súd v bodoch 42 napadnutých uznesení uviedol, že nie v dôsledku sporného aktu ako takého, ale v dôsledku odmietnutia nemeckých orgánov poskytnúť Komisii informácie požadované v spornom akte, môže byť dotknutým osobám odňatá možnosť namietať nedostatočný skutkový základ konečného rozhodnutia. Ak nemecké orgány zastávajú názor, že informácie požadované Komisiou nie sú potrebné na preukázanie skutkového stavu alebo, že požadované zisťovania sú v porovnaní s očakávaným výsledkom neprimerane zaťažujúce, môžu sa podľa Všeobecného súdu rozhodnúť, že na príkaz, ktorý im bol uložený, nebudú reagovať.

18 Všeobecný súd v bode 46 už citovaného uznesenia Deutsche Post/Komisia a v bode 45 už citovaného uznesenia Nemecko/Komisia vyvodzuje záver, že sporný akt nie je napadnuteľným aktom v zmysle článku 263 ZFEÚ.

Návrhy účastníkov konania a konanie pred Súdnym dvorom

Vec Deutsche Post/Komisia (C-463/10 P)

19 Deutsche Post navrhuje, aby Súdny dvor:

— zrušil už citované uznesenie Deutsche Post/Komisia,

— zrušil sporný akt a

— zaviazal Komisiu na náhradu trov konania.

20 Komisia navrhuje, aby Súdny dvor:

— zamietol odvolanie a

— zaviazal Deutsche Post na náhradu trov konania.

Vec Nemecko/Komisia (C-475/10 P)

21 Spolková republika Nemecko navrhuje, aby Súdny dvor:

— zrušil už citované uznesenie Nemecko/Komisia a

— zaviazal Komisiu na náhradu trov konania.

22 Komisia navrhuje, aby Súdny dvor:

— zamietol odvolanie a

— zaviazal Spolkovú republiku Nemecko na náhradu trov konania.

23 Uznesením z 15. decembra 2010 predseda Súdneho dvora rozhodol o spojení vecí C-463/10 P a C-475/10 P na účely ústnej časti konania, ako aj vyhlásenia rozsudku.

O odvolaniach

24 Spoločnosť Deutsche Post a Spolková republika Nemecko na podporu svojich odvolaní uvádzajú, že Všeobecný súd sa pri výklade pojmu „napadnuteľný akt" v zmysle článku 263 ZFEÚ dopustil v napadnutých uzneseniach rôznych nesprávnych právnych posúdení. V tejto súvislosti uvádzajú päť odvolacích dôvodov. Prvý odvolací dôvod je založený na porušení článku 288 ZFEÚ, druhý na nerešpektovaní judikatúry, podľa ktorej prípravné akty môžu byť v oblasti štátnej pomoci napadnuteľnými, tretí na nerešpektovaní právnych účinkov príkazu na poskytnutie informácií, štvrtý na porušení zásady účinnej súdnej ochrany a napokon piaty na nerešpektovaní rozdelenia právomocí medzi Komisiu a členské štáty podľa článkov 107 ZFEÚ a 108 ZFEÚ.

25 Keďže prvé štyri odvolacie dôvody spolu úzko súvisia, treba ich preskúmať spoločne.

Argumentácia účastníčok konania

26 Spolková republika Nemecko a spoločnosť Deutsche Post tvrdia, že článok 10 ods. 3 nariadenia č. 659/1999 Komisiu výslovne oprávňuje na prijatie formálneho rozhodnutia. Na základe článku 288 ZFEÚ je podľa nich také rozhodnutie záväzné a je tak samozrejme napadnuteľným aktom v zmysle článku 263 ZFEÚ. Všeobecný súd sa

podľa nich v bode 26 už citovaného uznesenia Deutsche Post/Komisia a v bode 25 už citovaného uznesenia Nemecko/Komisia dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď vôbec nevzal do úvahy formu sporného aktu.

27 Okolnosť, že sporný akt je v rámci konania o preskúmaní štátnej pomoci dočasným opatrením, nebráni podľa Spolkovej republiky Nemecko tomu, aby mal povahu napadnuteľného aktu. Skutočnosť, že možno napadnúť konečné rozhodnutie, totiž podľa nej nie je dostatočno u zárukou ochrany záujmov dotknutých osôb.

28 Odvolateľky ďalej tvrdia, že príkaz na poskytnutie informácií na základe článku 10 ods. 3 nariadenia č. 659/1999 bez ohľadu na formu sporného aktu a na rozdiel od toho, čo uviedol Všeobecný súd v bode 46 už citovaného uznesenia Deutsche Post/Komisia a v bode 45 už citovaného uznesenia Nemecko/Komisia, vyvoláva záväzné právne účinky priamo voči dotknutému členskému štátu a podniku. Podľa Spolkovej republiky Nemecko takýmto rozhodnutím sa končí správne konanie vo veci štátnej pomoci, keďže Komisii umožňuje rozhodnúť na základe podkladov založených v spise v prípade, že sa dotknutý členský štát uvedenému príkazu nepodriadil. Členský štát, ktorý si povinnosť vyplývajúcu z článku 10 ods. 3 nariadenia č. 659/1999 v spojení s článkom 288 ZFEÚ a článkom 4 ods. 3 ZEÚ nesplní, môže navyše podľa nej čeliť konaniu o nesplnení povinnosti podľa článku 258 ZFEÚ.

29 Komisia namieta, že akty alebo rozhodnutia, ktoré môžu byť predmetom žaloby o neplatnosť v zmysle článku 263 ZFEÚ, predstavujú podľa ustálenej judikatúry opatrenia so záväznými právnymi účinkami, ktoré môžu zasiahnuť do záujmov žalobcu tým, že podstatným spôsobom zmenia jeho právne postavenie (pozri najmä rozsudky IBM/Komisia, už citovaný, bod 9; z 5. októbra 1999, Holandsko/Komisia, C-308/95,

Zb. s. I-6513, bod 26; zo 6. apríla 2000, Španielsko/Komisia, C-443/97, Zb. s. I-2415, bod 27; z 22. júna 2000, Holandsko/Komisia, C-147/96, Zb. s. I-4723, bod 25, ako aj z 12. septembra 2006, Reynolds Tobacco a i./Komisia, C-131/03 P, Zb. s. I-7795, bod 54). „Rozhodnutie" v zmysle článku 288 ZFEÚ podľa Komisie také účinky nevyhnutne nevyvoláva. Povahu napadnuteľného aktu podľa nej neurčuje forma predmetného aktu či rozhodnutia, ale jeho obsah. Žalobu o neplatnosť proti rozhodnutiu v zmysle článku 288 ZFEÚ alebo proti aktu v inej forme možno preto podľa Komisie podať len vtedy, ak má toto rozhodnutie či akt právne účinky voči tretím osobám.

30 Všeobecný súd preto podľa Komisie správne rozhodol, že sporný akt nespôsobuje záväzné právne účinky, ktorými môžu byť záujmy odvolateliek dotknuté.

31 Komisia v tejto súvislosti vysvetľuje, že v rámci konania v oblasti štátnej pomoci majú členské štáty podľa článku 4 ods. 3 ZEÚ povinnosť poskytnúť Komisii všetky informácie, ktoré potrebuje na rozhodnutie o existencii či neexistencii štátnej pomoci a jej zlučiteľnosti s vnútorným trhom. Povinnosť členského štátu poskytnúť Komisii požadované informácie tak podľa nej vyplýva skôr z článku 4 ods. 3 ZEÚ, než z príkazu na poskytnutie informácií.

32 Príkaz na poskytnutie informácií slúži podľa Komisie v rámci správneho konania na to, aby bola dodržaná zásada kontradiktórnosti. Podľa Komisie má členský štát po žiadosti o informácie a upomienke podľa článku 10 ods. 3 nariadenia č. 659/1999 v spojení s jeho článkom 5 ods. 2 poslednú príležitosť poskytnúť požadované informácie pred tým, než Komisia prijme svoje rozhodnutie na základe informácií, ktoré má k dispozícii.

33 Komisia uvádza, že v oblasti práva štátnej pomoci, na rozdiel od práva kartelov, nemá žiadne vyšetrovacie právomoci pred prijatím konečného rozhodnutia. Bez lojálnej spolupráce členských štátov teda Komisia nemôže objasniť skutkový stav. Možnosť rozhodnúť na základe dostupných informácií Komisii nedáva príkaz na poskytnutie informácií, ale odmietnutie členského štátu tomuto príkazu vyhovieť. Okolnosť, že Komisia dospeje k záveru, že má dostatočné informácie a prestane s ich získavaním, podľa nej nespôsobuje sama osebe žiadne právne účinky. Také právne účinky naopak vyvoláva právne posúdenie týchto skutočností, ktoré musí Komisia uviesť v konečnom rozhodnutí. Podľa nej je preto príkaz na poskytnutie informácií len prípravným aktom, ktorý nemá dopad na právne postavenie dotknutého členského štátu.

34 Komisia dodáva, že dostatočná súdna ochrana odvolateliek je zaručená tým, že môžu podať žalobu o neplatnosť proti konečnému rozhodnutiu ohľadom zlučiteľnosti pomoci s vnútorným trhom. Na prípadné protiprávnosti prípravných aktov totiž podľa Komisie možno poukazovať na podporu žaloby proti konečnému aktu, ktorého fázu prípravy predstavujú (rozsudok IBM/Komisia, už citovaný, bod 12).

35 Komisia napokon trvá na tom, že s nevyhovením príkazu na poskytnutie informácií sa nespája žiadna sankcia. Členský štát tým, že príkazu nevyhovie, podľa nej implicitne naznačuje, že Komisia má k dispozícii úplné informácie a môže na ich základe prijať svoje rozhodnutie. Samotná možnosť, že by proti tomuto členskému štátu mohlo byť začaté konanie o nesplnení povinnosti, nie je podľa nej sankciou a ani okolnosťou, ktorou by mohli byť dotknuté záujmy uvedeného štátu. Konanie o nesplnení povinnosti možno začať aj bez vydania príkazu na poskytnutie informácií, keďže povinnosť poskytnúť Komisii všetky informácie, ktoré potrebuje, aby mohla rozhodnúť o existencii či neexistencii štátnej pomoci a jej zlučiteľnosti s vnútorným trhom, majú členské štáty na základe článku 4 ods. 3 ZEÚ. Záujmy členského štátu okrem toho budú

dotknuté len vtedy, pokiaľ sa Komisia rozhodne členský štát za porušenie Zmluvy skutočne postihnúť.

Posúdenie Súdnym dvorom

36 Z judikatúry, ktorá bola ustálená v súvislosti so žalobami o neplatnosť podávanými členskými štátmi alebo inštitúciami vyplýva, že za napadnuteľné akty v zmysle článku 263 ZFEÚ sa považujú všetky opatrenia prijímané inštitúciami bez ohľadu na ich formu, ktoré majú vyvolávať záväzné právne účinky (pozri najmä rozsudky z 31. marca 1971, Komisia/Rada, nazývaný „AETR", 22/70, Zb. s. 263, bod 42; z 2. marca 1994, Parlament/Rada, C-316/91, Zb. s. I-625, bod 8; Španielsko/Komisia, už citovaný, bod 27; z 24. novembra 2005, Taliansko/Komisia, C-138/03, C-324/03 a C-431/03, Zb. s. I-10043, bod 32; z 1. decembra 2005, Taliansko/Komisia, C-301/03, Zb. s. I-10217, bod 19, ako aj z 1. októbra 2009, Komisia/Rada, C-370/07, Zb. s. I-8917, bod 42). Z judikatúry okrem toho vyplýva, že členský štát, akým je odvolateľka vo veci C-475/10 P, môže podať žalobu o neplatnosť aktu so záväznými právnymi účinkami bez toho, aby musel preukazovať záujem na konaní (pozri v tomto zmysle rozsudky z 26. marca 1987, Komisia/Rada, 45/86, Zb. s. 1493, bod 3, a z 1. októbra 2009, Komisia/Rada, už citovaný, bod 16).

37 Súdny dvor v prípadoch, keď žalobu o neplatnosť proti aktu prijatému inštitúciou podáva fyzická alebo právnická osoba, opakovane rozhodol, že túto žalobu možno podať len vtedy, pokiaľ môžu byť záujmy žalobcu dotknuté záväznými právnymi účinkami tohto aktu tým, že podstatným spôsobom zmenia jeho právne postavenie (pozri najmä rozsudky IBM/Komisia, už citovaný, bod 9; Athinaïki Techniki/Komisia, už citovaný, bod 29, a z 18. novembra 2010, NDSHT/Komisia, C-322/09 P, Zb. s. I-11911, bod 45).

38 Treba však zdôrazniť, že judikatúra uvedená v predchádzajúcom bode vznikla v súvislosti so žalobami, ktoré na súdy Únie podali fyzické alebo právnické osoby proti aktom, ktoré im boli určené. Ak podá neprivilegovaný žalobca, ako vo veci, v ktorej bolo vydané už citované uznesenie Deutsche Post/Komisia, žalobu o neplatnosť proti aktu, ktorý mu nie je určený, požiadavka, že záväzné právne účinky napadnutého opatrenia sa musia dotýkať záujmov žalobcu tým, že podstatným spôsobom zmenia jeho právne postavenie, sa potom prekrýva s podmienkami stanovenými v článku 263 štvrtom odseku ZFEÚ.

39 Treba tiež uviesť, že Všeobecný súd v napadnutých uzneseniach vyhovel námietke neprípustnosti vznesenej Komisiou, keď rozhodol, že sporný akt nie je napadnuteľným aktom v zmysle článku 263 ZFEÚ.

40 Na účely posúdenia, či sa Všeobecný súd dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď v týchto uzneseniach rozhodol, že príkaz na poskytnutie informácií vydaný na základe článku 10 ods. 3 nariadenia č. 659/1999 nemôže byť predmetom žaloby o neplatnosť, je teda treba so zreteľom na judikatúru uvedenú v bode 36 tohto rozsudku preskúmať, či takýto príkaz je aktom, ktorého účelom je vyvolať záväzné právne účinky.

41 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že článok 10 nariadenia č. 659/1999 stanovuje dvojfázové konanie, ktoré má Komisii umožniť získať od dotknutého členského štátu potrebné informácie o údajne protiprávnej pomoci, aby mohla posúdiť povahu opatrenia a jeho zlučiteľnosť s vnútorným trhom.

42 Pokiaľ ide o prvú fázu, článok 10 ods. 2 nariadenia č. 659/1999 stanovuje, že Komisia môže daný členský štát požiadať o informácie o údajne protiprávnej pomoci.

43 Ak členský štát neposkytne požadované informácie v stanovenej lehote napriek upomienke, ktorá mu bola doručená, Komisia v druhej fáze v súlade s článkom 10 ods. 3 nariadenia č. 659/1999 „rozhodnutím bude požadovať poskytnutie informácií“. Druhá fáza sa teda vyznačuje prijatím „rozhodnutia“ Komisie v zmysle článku 288 ZFEÚ, čo táto inštitúcia inak nespochybňuje.

44 Podľa článku 288 ZFEÚ je pritom „rozhodnutie záväzné vo svojej celistvosti“. Vzhľadom na to, že normotvorca Únie stanovil, že príkaz na poskytnutie informácií má formu rozhodnutia, prejavil tým vôľu dať takému aktu záväznú povahu.

45 Z vyššie uvedeného vyplýva, že účelom rozhodnutia prijatého na základe článku 10 ods. 3 nariadenia č. 659/1999 je spôsobiť právne účinky v zmysle judikatúry uvedenej v bode 36 tohto rozsudku, a preto je takéto rozhodnutie napadnuteľným aktom v zmysle článku 263 ZFEÚ.

46 Vyššie uvedenú analýzu podporuje judikatúra týkajúca sa rozhodnutí požadujúcich poskytnutie informácií prijímaných na základe článku 11 nariadenia Rady č. 17 zo 6. februára 1962 prvého nariadenia implementujúceho články [81 ES] a [82 ES] (Ú. v. ES 13, 1962, s. 204; Mim. vyd. 08/001, s. 3), ktorý podobne ako článok 10 nariadenia č. 659/1999 stanovuje dvojfázové konanie, pričom druhá fáza zahŕňa prijatie rozhodnutia Komisiou, ktoré môže byť predmetom žaloby o neplatnosť (pozri rozsudky z 26. júna 1980, National Panasonic/Komisia, 136/79, Zb. s. 2033, a z 18. októbra 1989, Orkem/Komisia, 374/87, Zb. s. 3283). Z článku 18 ods. 3 nariadenia č. 1/2003 rovnako jednoznačne vyplýva, že žiadosť o informácie vo forme rozhodnutia je napadnuteľným aktom v zmysle článku 263 ZFEÚ.

47 Judikatúra uvádzaná Všeobecným súdom v napadnutých uzneseniach, podľa ktorej treba na účely posúdenia záväznosti aktu vychádzať z jeho obsahu a nie z jeho formy, na tejto analýze nič nemení.

48 Okrem toho, na rozdiel od tvrdenia Komisie, absencia sankcie stanovená nariadením č. 659/1999 v prípade, že členský štát príkazu na poskytnutie informácií nevyhovie, nie je na účely posúdenia, či môže byť akt predmetom žaloby o neplatnosť, rozhodujúcou skutočnosťou.

49 Všeobecný súd sa rovnako dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď v bodoch 31, 32 a 46 už citovaného uznesenia Deutsche Post/Komisia, ako aj v bodoch 30, 31 a 45 už citovaného uznesenia Nemecko/Komisia rozhodol, že sporný akt nie je v zmysle judikatúry napadnuteľným aktom z dôvodu, že má prípravnú povahu.

50 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že dočasné opatrenia, ktoré slúžia na prípravu konečného rozhodnutia, samozrejme v zásade nie sú aktmi, ktoré môžu byť predmetom žaloby o neplatnosť (pozri rozsudky IBM/Komisia, už citovaný, bod 10; Athinaïki Techniki/Komisia, už citovaný, bod 42, a z 26. januára 2010, Internationaler Hilfsfonds/Komisia, C-362/08 P, Zb. s. I-669, bod 52). Takýmito dočasnými aktmi sú však predovšetkým akty, ktoré vyjadrujú predbežné stanovisko inštitúcie (pozri v tomto zmysle rozsudky IBM/Komisia, už citovaný, bod 20; zo 14. marca 1990, Nashua Corporation a i./Komisia a Rada, C-133/87 a C-150/87, Zb. s. I-719, body 8 až 10; z 18. marca 1997, Guérin automobiles/Komisia, C-282/95 P, Zb. s. I-1503, bod 34, ako aj z 22. júna 2000, Holandsko/Komisia, C-147/96, Zb. s. I-4723, bod 35).

51 Žaloba o neplatnosť podaná proti aktom vyjadrujúcim predbežné stanovisko Komisie by totiž mohla viesť súd Únie k posudzovaniu otázok, ku ktorým ešte táto inštitúcia nemala príležitosť vysloviť sa, čo by tak mohlo mať za následok predbiehanie diskusie o meritórnej stránke veci a miešanie jednotlivých fáz správneho a súdneho konania. Pripustenie takej žaloby by bolo teda nezlučiteľné so systémom rozdelenia právomocí medzi Komisiu a súdy Únie i so systémom prostriedkov nápravy, ktoré Zmluva stanovuje, ako aj s požiadavkami na riadny výkon spravodlivosti a riadny priebeh správneho konania Komisie (pozri rozsudok IBM/Komisia, už citovaný, bod 20).

52 V danom prípade však žaloba o neplatnosť proti spornému aktu, ktorým si Komisia od nemeckých orgánov vyžiadala informácie o príjmoch a nákladoch spoločnosti Deutsche Post za obdobie od roku 1989 do roku 2007, nespôsobuje riziko miešania jednotlivých fáz správneho a súdneho konania (rozsudok IBM/Komisia, už citovaný, bod 20). Taká žaloba o neplatnosť by totiž nemala súd Únie viesť k tomu, aby sa vyslovil o existencii štátnej pomoci či jej prípadnej zlučiteľnosti s vnútorným trhom.

53 Z judikatúry ďalej vyplýva, že dočasný akt nemôže byť predmetom žaloby ani vtedy, keď je preukázané, že na protiprávnosť tohto aktu sa možno odvolávať na podporu žaloby proti konečnému rozhodnutiu, ktorého je prípravnou fázou. Za takých podmienok poskytuje žaloba proti rozhodnutiu, ktorým sa konanie končí, záruku dostatočnej súdnej ochrany (pozri rozsudky IBM/Komisia, už citovaný, bod 12; z 24. júna 1986, AKZO Chemie a AKZO Chemie UK/Komisia, 53/85, Zb. s. 1965, bod 19, ako aj z 9. októbra 2001, Taliansko/Komisia, už citovaný, bod 63).

54 Ak však táto posledná podmienka nie je splnená, dočasný akt bez ohľadu na to, či vyjadruje predbežné stanovisko dotknutej inštitúcie, bude považovaný za akt, ktorý vyvoláva samostatné právne účinky, a teda musí byť možné napadnúť ho žalobou

o neplatnosť (pozri rozsudky AKZO Chemie a AKZO Chemie UK/Komisia, už citovaný, bod 20; z 28. novembra 1991, BEUC/Komisia, C-170/89, Zb. s. I-5709, body 9 až 11; zo 16. júna 1994, SFEI a i./Komisia, C-39/93 P, Zb. s. I-2681, bod 28; z 9. októbra 2001, Taliansko/Komisia, už citovaný, body 57 až 68, ako aj Athinaïki Techniki/Komisia, už citovaný, bod 54).

55 V danom prípade treba konštatovať, že príkaz na poskytnutie informácií vydaný na základe článku 10 ods. 3 nariadenia č. 659/1999 spôsobuje samostatné právne účinky.

56 Žaloba podaná proti rozhodnutiu, ktorým sa končí konanie o údajnej štátnej pomoci v prospech spoločnosti Deutsche Post, totiž žalobkyniam nemôže poskytnúť záruku dostatočnej súdnej ochrany.

57 V tejto súvislosti treba uviesť, že aj keby bol príkaz neprimeraný v tom, že požadované informácie nie sú pre posúdenie štátneho opatrenia vzhľadom na články 107 ZFEÚ a 108 ZFEÚ relevantné, ako tvrdia odvolateľky v prejednávaných veciach, nemohla by byť protiprávnosťou dočasného aktu dotknutá zákonnosť konečného rozhodnutia Komisie, keďže toto rozhodnutie uvedené ako posledné sa nebude zakladať na informáciách získaných z odpovede na uvedený príkaz.

58 Ďalej treba uviesť, že keď Komisia príkazom na základe článku 10 ods. 3 nariadenia č. 659/1999 vyzve členský štát, aby poskytol požadované informácie, prijme „rozhodnutie“ v zmysle článku 288 ZFEÚ. Z toho vyplýva, že odmietnutie dotknutého

členského štátu takému príkazu vyhovieť je nesplnením si povinnosti, ktorá mu je uložená na základe Zmlúv v zmysle článku 258 ZFEÚ.

59 Členský štát, ktorému je určené také rozhodnutie, akým je príkaz na poskytnutie informácií, však v rámci konania o nesplnení povinnosti nemôže jeho údajnou protiprávnosťou odôvodňovať to, že mu nevyhovel. Akékoľvek spochybnenie takého príkazu totiž treba urobiť v rámci odlišného konania, a to žalobou o neplatnosť podľa článku 263 ZFEÚ (pozri v tomto zmysle rozsudky z 22. marca 2001, Komisia/Francúzsko, C-261/99, Zb. s. I-2537, bod 18, a z 14. februára 2008, Komisia/Grécko, C-419/06, bod 52).

60 Účinky prípadnej protiprávnosti dočasného aktu teda nemožno odstrániť žalobou podanou proti konečnému rozhodnutiu. Konštatovať vo vzťahu k členskému štátu, ktorý nereagoval na príkaz na poskytnutie informácií, že neboli splnené povinnosti vyplývajúce z článku 10 ods. 3 nariadenia č. 659/1999, totiž možno nezávisle od výsledku prípadnej žaloby o neplatnosť podanej proti konečnému rozhodnutiu.

61 Tvrdenie Komisie, že možnosť podať žalobu o neplatnosť proti rozhodnutiu prijatému na základe článku 10 ods. 3 nariadenia č. 659/1999 by viedla k tomu, že členský štát, ktorý na žiadosť o informácie týkajúce sa tak oznámenej, ako aj neoznámenej pomoci, odmietne odpovedať, bude v prípade neoznámenej pomoci požívať rozsiahlejšiu súdnu ochranu, musí byť odmietnuté.

62 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že článok 5 ods. 3 nariadenia č. 659/1999 stanovuje, že ak dotknutý členský štát neposkytne po doručení upomienky informácie, ktoré Komisia požaduje v žiadosti o informácie ohľadom oznámenej pomoci, alebo

poskytne neúplné informácie, bude oznámenie považované za vzaté späť. Späťvzatie oznámenia za týchto podmienok znamená, že táto pomoc sa musí považovať za neoznámenú pomoc, takže odmietnutie dotknutého členského štátu poskytnúť požadované informácie vedie tak v prípade pomoci pôvodne oznámenej, ako aj v prípade pomoci, ktorá nikdy nebola oznámená, k prijatiu napadnuteľného aktu, t. j. „rozhodnutia" v zmysle článku 10 ods. 3 nariadenia č. 659/1999.

63 Z toho vyplýva, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď rozhodol, že sporný akt nemôže byť predmetom žaloby o neplatnosť. Za týchto podmienok treba prvému a štvrtému odvolaciemu dôvodu vyhovieť bez toho, aby bolo treba skúmať piaty odvolací dôvod.

64 Vo veci C-463/10 P však Komisia žiada Súdny dvor, aby v prípade, že rozhodne, že sporný akt je napadnuteľným aktom v zmysle článku 263 ZFEÚ, pristúpil v prípade už citovaného uznesenia Deutsche Post/Komisia k nahradeniu odôvodnenia v tom zmysle, že žaloba podaná spoločnosťou Deutsche Post je neprípustná, keďže tento podnik nemá aktívnu legitimáciu v zmysle článku 263 štvrtého odseku ZFEÚ. Komisia v námietke neprípustnosti, ktorú v tejto veci vzniesla, totiž tvrdila, že spoločnosť Deutsche Post nie je sporným aktom priamo ani osobne dotknutá.

65 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že v súlade s článkom 263 štvrtým odsekom ZFEÚ môže fyzická alebo právnická osoba podať žalobu proti rozhodnutiu určenému inej osobe len vtedy, ak sa jej toto rozhodnutie priamo a osobne týka.

66 Pokiaľ ide o to, či sa spoločnosti Deutsche Post sporný akt určený Spolkovej republike Nemecko priamo týka, z ustálenej judikatúry vyplýva, že táto podmienka si vyžaduje splnenie dvoch kumulatívnych kritérií, a to aby napadnuté opatrenie po prvé priamo ovplyvňovalo právne postavenie jednotlivca a po druhé, aby neponechávalo žiaden priestor na voľnú úvahu jeho adresátom povereným jeho uplatňovaním, keďže má úplne automatický charakter a vyplýva zo samotnej právnej úpravy Únie bez uplatnenia ďalších sprostredkujúcich predpisov (pozri rozsudok z 10. septembra 2009, Komisia/Ente per le Ville Vesuviane a Ente per le Ville Vesuviane/Komisia, C-445/07 P a C-455/07 P, Zb. s. I-7993, bod 45, ako aj citovanú judikatúru).

67 Podľa Komisie nie je táto podmienka v danej veci splnená, keďže sporným aktom bolo poskytnutie určitých informácií požadované len od Spolkovej republiky Nemecko. Tento príkaz teda neviedol k prijatiu vnútroštátneho opatrenia úplne automatickej povahy vyplývajúceho výlučne z právnej úpravy Únie. Či sa Spolková republika Nemecko obráti na spoločnosť Deutsche Post, či inak prinúti tento podnik poskytnúť informácie, záviselo podľa Komisie len od tohto štátu.

68 V danom prípade treba konštatovať, že sporný akt sa spoločnosti Deutsche Post priamo týka v zmysle článku 263 štvrtého odseku ZFEÚ.

69 Spoločnosť Deutsche Post, ktorá má prospech z opatrenia, ktorého sa informácie požadované v spornom akte týkajú, a ktorá vlastní tieto informácie, totiž bude nútená vyhovieť príkazu na poskytnutie informácií.

70 Zo samotného sporného aktu ďalej určitým a úplným spôsobom vyplýva obsah požadovaných informácií bez toho, aby v tomto ohľade bola Spolkovej republike Nemecko ponechaná voľná úvaha.

71 Pokiaľ ide o to, či sa napadnutý akt spoločnosti Deutsche Post osobne týka, treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora môžu iné osoby ako tie, ktorým je rozhodnutie určené, tvrdiť, že sa ich rozhodnutie osobne týka, iba vtedy, keď sa ich týka na základe ich určitých osobitných vlastností alebo na základe faktickej situácie, ktorá ich charakterizuje vo vzťahu k akejkoľvek inej osobe, a tým ich individualizuje obdobným spôsobom ako osobu, ktorej je rozhodnutie určené (pozri najmä rozsudok z 22. novembra 2007, Sniace/Komisia, C-260/05 P, Zb. s. I-10005, bod 53 a citovanú judikatúru).

72 Podľa Komisie sa sporný akt spoločnosti Deutsche osobne netýka, keďže tento akt nebol tomuto podniku určený a nezakladá vo vzťahu k nemu nijakú povinnosť.

73 V tejto súvislosti treba uviesť, že okolnosť, že sporný akt nie je určený spoločnosti Deutsche Post, je irelevantná pre posúdenie toho, či sa uvedený akt v zmysle článku 263 štvrtého odseku ZFEÚ tohto podniku osobne týka.

74 Ďalej treba uviesť, že príkaz na poskytnutie informácií sa viaže ku konaniu o preskúmaní údajnej štátnej pomoci v prospech spoločnosti Deutsche Post. Informácie požadované v spornom akte sa týkajú len spoločnosti Deutsche Post. Uvedený akt sa teda tejto spoločnosti osobne týka v zmysle judikatúry uvedenej v bode 71 tohto rozsudku.

75 Keďže sa sporný akt spoločnosti Deutsche Post priamo a osobne týka, netreba vo veci C-463/10 P pristúpiť k nahradeniu odôvodnenia navrhovanému Komisiou.

76 Z vyššie uvedeného vyplýva, že je opodstatnené odvolaniu vyhovieť a napadnuté uznesenia zrušiť.

O vrátení vecí späť Všeobecnému súdu

77 Z článku 61 prvého odseku Štatútu Súdneho dvora Európskej únie vyplýva, že ak je odvolanie dôvodné, Súdny dvor môže v danej veci vydať konečný rozsudok sám, ak to stav konania dovoľuje, alebo môže vec vrátiť na rozhodnutie Všeobecnému súdu.

78 Súdny dvor má v oboch veciach k dispozícii informácie potrebné na konečné rozhodnutie o námietke neprípustnosti, ktorú vzniesla Komisia počas konania na prvom stupni.

79 Uvedená námietka neprípustnosti založená na tom, že sporný akt nemôže byť predmetom žaloby o neplatnosť, musí byť z dôvodov uvedených v bodoch 36 až 62 tohto rozsudku zamietnutá. Okrem toho v rozsahu, v akom sa námietka neprípustnosti vznesená vo veci Deutsche Post/Komisia (T-570/08) zakladá tiež na tom, že sporný akt sa odvolateľky priamo a osobne netýka, musí byť z dôvodov uvedených v bodoch 65 až 75 tohto rozsudku takisto zamietnutá.

80 Naopak za okolností v danom prípade Súdny dvor nemôže rozhodnúť vo veci samej o žalobách podaných spoločnosťou Deutsche Post a Spolkovou republikou Nemecko.

81 V tejto súvislosti treba uviesť, že vyjadrenia prednesené pred Všeobecným súdom a posúdenia z jeho strany sa týkali výlučne prípustnosti žalôb, keďže Všeobecný súd vyhovel v oboch veciach námietke neprípustnosti vznesenej Komisiou podľa článku 114 ods. 1 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu bez toho, aby prejednal vec samu a aby otvoril ústnu časť konania.

82 Veci musia byť preto vrátené späť Všeobecnému súdu, aby rozhodol o návrhoch odvolateliek na zrušenie sporného aktu.

O trovách

83 Vzhľadom na to, že sa veci vracajú späť Všeobecnému súdu, o trovách tohto odvolacieho konania treba rozhodnúť neskôr.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (tretia komora) rozhodol a vyhlásil:

1. **Uznesenia Všeobecného súdu Európskej únie zo 14. júla 2010, Deutsche Post/Komisia (T-570/08) a Nemecko/Komisia (T-571/08), sa zrušujú.**

2. **Námietky neprípustnosti vznesené Európskou komisiou na Všeobecnom súde Európskej únie sa zamietajú.**

3. **Veci sa vracajú späť Všeobecnému súdu Európskej únie, aby rozhodol o návrhoch spoločnosti Deutsche Post AG (T-570/08) a Spolkovej republiky Nemecko (T-571/08) na zrušenie rozhodnutia Komisie z 30. októbra 2008 o uložení povinnosti Spolkovej republike Nemecko poskytnúť informácie v konaní o štátnej pomoci v prospech spoločnosti Deutsche Post AG.**

4. **O trovách konania sa rozhodne neskôr.**

Podpisy